

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Voorschool OBS Planeet

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 17 maart 2020

Samenvatting

Samenvatting

De inspectie heeft op 3 juni 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf Planeet. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal) achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de voorschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en voorschoolse educatie 2019. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de het team van de voorschool Planeet afwisselende activiteiten aanbiedt, die passen bij het thema. Zij gebruikt daarvoor een programma waarmee de ontwikkeling op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen van de peuters wordt gestimuleerd. Het team past de speelhoeken aan, passend bij het thema, waardoor de peuters fijn en afwisselend spelen.

De sfeer in de groep vinden we prettig. Het team gaat op een positieve manier met de peuters om.

De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders draagt zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leraar van groep 1 van de basisschool. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op het kinderdagverblijf en dat hun kind er met plezier naartoe gaat. Ook vertelden zij dat zij zien dat hun kind zich sterk ontwikkelt sinds het naar de voorschool gaat.

Kinderopvangorganisatie: Stichting Peuterwerk

LRK-nummer: 112312044

Totaal aantal doelgroeppeuters: 2
Totale groep: 5 peuters

Teamsamenstelling: een pedagogisch medewerker en een vrijwilliger, aangestuurd door een teamleider van meerdere locaties.

Samen met de pedagogisch medewerker werkt de leiding aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. De leiding gaat jaarlijks samen met het team na wat goed gaat en wat verbeterd kan worden. Voor inspiratie en collegiaal overleg neemt de pedagogisch medewerker deel aan een regionaal netwerk van collega's en volgt zij scholing.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

De pedagogisch medewerker volgt het spelgedrag en de ontwikkeling van de peuters, maar daagt de peuters te weinig uit om nieuwe dingen te leren. Doelgericht inspelen op de verschillen tussen peuters hebben we te weinig gezien. Ook schrijft de pedagogisch medewerker nog te weinig op. Daardoor is niet helder of het aanbod voldoende aansluit. Tevens ontbreken plannen waaruit blijkt hoe de pedagogisch medewerker extra zorg geeft aan peuters die dat nodig hebben.

De leiding van het kinderdagverblijf brengt niet in beeld of de peuters zich voldoende ontwikkelen voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan. Ook kan de leiding de ouders en de gemeente nog beter informeren over de resultaten en ontwikkelingen van de voorschoolse educatie in voorschool Planeet.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	5
2.	Hoofdconclusie en vervolg	7
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie	8
4.	Reactie van de houder	13

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op voorschool Planeeet.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerker, intern begeleider, teamleider en de houder (bestuur). De groepsobservatie hebben we uitgevoerd samen met een GGD-inspecteur en de intern begeleider. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager en/of de houder van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderings, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....

Waarderings zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K Kan beter
  - V Voldoende
  - G Goed
- .....

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op voorschool Planeet.

Conclusie

We hebben op de voorschool Planeet 5 van de 8 standaarden als kan beter gewaardeerd en 3 als voldoende. De kwaliteit van de voorschoolse educatie kan daarom verbeterd worden.

Context

De gemeente Emmen hanteert het beleid dat elke voorschool gekoppeld moet zijn aan een basisschool om zo de doorgaande lijn van de voorschoolse educatie naar de vroegschoolse educatie te realiseren. Zo is sinds januari 2018 de voorschool Planeet een onderdeel van o.b.s. Planeet. Het team voorschool Planeet bestaat uit een pedagogisch medewerker en een vrijwilliger, en wordt aangestuurd door een teamleider die meerder locaties aanstuurt.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 17 april 2019 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

Afspraken over vervolgtoezicht

We vertrouwen er op dat de houder de verbeterpunten oppakt.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op voorschool De Planeet.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod	•		
OP2 Zicht op ontwikkeling	•		
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•		
OP6 Samenwerking		•	

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we als kan beter.

Het team van de voorschool Planeet werkt met thema's die gebaseerd zijn op een vve-methode. Per thema maakt ze een planning van de activiteiten die aan bod komen. De gekozen thema's sluiten goed aan bij de belevingswereld van de peuters. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan wordt gewerkt. Zo stimuleert het team de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Wat beter kan, is dat de pedagogisch medewerker vastlegt aan welke concrete ontwikkelingsdoelen zij werkt en hoe ze daarbij inspeelt op de verschillende niveaus van peuters. Doordat dit nu niet is uitgewerkt, wordt niet duidelijk of het aanbod voldoende evenwichtig is opgebouwd en de peuters voorbereidt op een goede start in groep 1 van de basisschool. Ook kan de pedagogisch medewerker de peuters nog meer uitlokken tot spelend leren door schrijf-/lees- en rekenmaterialen aan te bieden tijdens het spel.

OP2. Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als kan beter.

De pedagogisch medewerker volgt de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaat na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert en bespreekt dit met deskundigen.

Dit kan de intern begeleider zijn, maar ook de jeugdverpleegkundige of een gedragsspecialist van het project 'Vroeg erbij'. De ouders geven aan dat ze voldoende geïnformeerd worden over de ontwikkeling van hun kind en dat ze altijd bij de pedagogisch medewerker terecht kunnen indien dat nodig is. Ouders hebben een groot vertrouwen in de pedagogisch medewerker.

Naast deze positieve punten zien we ook mogelijkheden voor verbetering. Wat beter kan is dat de pedagogisch medewerker de informatie die zij over de peuters verzamelt met het kindvolgsysteem, beter benut om extra ondersteuning te organiseren in de groep. Van belang is de observatiegegevens in een cyclisch proces te gebruiken van doelen stellen, passende educatie aanbieden, evalueren en weer de doelen bijstellen.

Sinds vorig jaar heeft Stichting Peuterwerk een intern begeleider aangetrokken om de zorgstructuur in de voorschool op te zetten. Tijdens het onderzoek blijkt dat dit in ontwikkeling is.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarderen we als kan beter.

De pedagogisch medewerker zorgt, samen met de vrijwilliger, voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines voorspelbaar en duidelijk zijn. De peuters krijgen veel gelegenheid om aan te geven waarmee ze willen spelen. Het team kijkt dan wat er gebeurt en sluit aan bij het spel. Zo hebben we een geplande en een ongeplande spelactiviteit gezien waaraan alle peuters meededen. Mooi is hoe ouders bij de start van een nieuw thema betrokken worden door in een kring mee te luisteren naar het verhaal en de liedjes. Ze krijgen dit ook mee in themaboekje.

Naast deze positieve punten constateren wij dat de pedagogisch medewerker meer uit de beschikbare tijd kan halen dan nu gebeurt. Zo kan de pedagogisch medewerker door bijvoorbeeld verschillende soorten vragen te stellen en de interactie tussen peuters te bevorderen nog meer de taal(denk)ontwikkeling van peuters stimuleren. Ook zien we dat de pedagogisch medewerker nog beter kan inspelen op de verschillen tussen peuters waardoor alle peuters meer uitgedaagd worden nieuwe dingen te leren. Bijvoorbeeld inspelen op verschillen tussen oudsten-jongsten en peuters die wel/geen intensievere begeleiding nodig hebben.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarderen we als voldoende.

De pedagogisch medewerker zorgt er voor dat de kindgegevens, indien ouders daarvoor toestemming geven, worden overgedragen aan de basisschool. Voor de doelgroeppeuters is er een 'warme overdracht'. Sinds de voorschool in hetzelfde gebouw is gehuisvest als de basisschool, zoekt men elkaar steeds meer op voor collegiaal overleg. Deze gesprekken gaan over het realiseren van een geleidelijke overgang naar de basisschool, maar ook over omgaan met ouders en de zorg voor peuters.

De voorschool organiseert verschillende manieren om ouders te informeren over de opvoeding en ontwikkeling van hun kind. Zo worden er peutermiddagen georganiseerd. Dit zijn maandelijkse bijeenkomsten waarbij een jeugdverpleegkundige aanwezig is. Ouders ervaren dit als laagdrempelig en ondersteunend. Ouders zijn enthousiast over de wijze waarop ze betrokken worden bij het vve-thema. Samen, met de peuters in de kring, een thema starten en later weer afsluiten ervaren ouders als positief stimulerend.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	●		

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als kan beter.

Hoewel de voorschool zich inspant om de peuters zover mogelijk in hun ontwikkeling te brengen, heeft zij geen doelen opgesteld voor de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie. Daardoor kan zij de vorderingen van de peuters niet spiegelen aan de streefdoelen die verwacht mogen worden en weet zij niet of de peuters voldoende zijn toegerust voor de basisschool.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog	•		

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarden we als voldoende.

De houder van het kinderdagverblijf heeft in haar pedagogisch beleidsplan beschreven wat ze met de voorschoolse educatie wil bereiken. Samen met de voorschool Planeet is dit uitgewerkt in een werkplan voor de locatie. Op regioniveau is er een cyclus van kwaliteitszorg van doelen stellen en deze planmatig uitwerken. Verschillende soorten overleggen worden georganiseerd om de kwaliteit te bespreken en te bewaken. Voorschool Planeet neemt deel aan deze overleggen. Daarnaast worden ouders bevraagd op hun tevredenheid. De GGD houdt in opdracht van de gemeente jaarlijks toezicht op het naleven van de wettelijke verplichtingen, inclusief het voldoen aan de basisvoorwaarden voorschoolse educatie.

Naast deze positieve punten zien wij ook dat het beter kan. Zo wordt uit de kwaliteitscyclus op regionaal niveau niet duidelijk aan welke concrete verbeterdoelen het team van de Planeet nog moet werken om de uitgangspunten uit het werkplan te realiseren. Locatie de Planeet opnemen in de cyclus van kwaliteitszorg is een verbeterpunt.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarden we als voldoende.

De teamleider en de pedagogisch medewerker hebben regelmatig overleg over de voortgang van de voorschool. Ook worden personeelsgesprekken gevoerd en is er een breed scholingsaanbod vanuit de organisatie waaraan de pedagogisch medewerker deel kan nemen. Mooi is dat de pedagogisch medewerkers regelmatig haar collega's uit het cluster opzoekt voor collegiaal overleg, bijvoorbeeld om inspiratie op te doen voor het samenstellen van de thema's. In gesprek met het team van de voorschool Planeet constateren we een transparante en integere cultuur, en een grote bereidheid de voorschoolse educatie te verbeteren.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarderen we als kan beter.

We zien dat de voorschool belanghebbenden betreft bij de ontwikkeling van haar beleid. Ouders krijgen voldoende informatie via de nieuwsbrieven en tijdens de veelvuldige oudercontactmomenten. Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat de voorschool open staat voor hun wensen en voorstellen. De teamleider organiseert jaarlijks een bijeenkomst om de oudercommissie te activeren mee te denken hoe de kwaliteit verbeterd kan worden.

Naast deze positieve punten zien we dat de kwaliteit van de verantwoording beter kan. Een recente verantwoording van het kinderdagverblijf (via de houder) aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie ontbreekt. Ook kan de voorschool meer werk maken van het informeren van ouders over wat de voorschool doet om de kwaliteit te verbeteren.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Inhoudelijk kunnen wij ons grotendeels vinden in de bevindingen van het conceptrapport. De Inspectie van het Onderwijs waardeert 5 van de 8 standaarden als kan beter en 3 als voldoende. Hiermee geeft de inspectie aan dat de kwaliteit van de voorschoolse educatie verbeterd kan worden.

In de uitwerking van de waardering van de standaarden zien we een bevestiging van onze inspanningen. Tegelijkertijd (h)erkennen we dat er nog ruimte voor verbetering is. We willen ons ook blijvend ontwikkelen en zijn we altijd op zoek naar verbeterpunten. Wij zullen dan ook zeker de verbeterpunten uit dit rapport van Voorschool Planeeet meenemen in ons kwaliteitszorgsysteem.

Algemeen beeld van de inspectie:

De sfeer in de groep is prettig. Er wordt op een positieve manier met peuters omgegaan. Er worden afwisselende thema's aangeboden, passend bij het thema. In het programma is ruimte voor stimuleren van de ontwikkeling op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen van de peuters.

Ouders weten hoe het met hun peuter gaat. De informatie over een peuter wordt, in overleg met ouders, overgedragen aan de leerkracht van groep 1 van de basisschool. De ouders zijn tevreden over hoe het gaat op de voorschool en de peuters gaan er met plezier naartoe. Ouders zien dat hun kind zich sterk ontwikkelt sinds het naar de voorschool gaat.

Er wordt gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. Jaarlijks wordt nagegaan wat goed gaat en wat verbeterd kan worden. Het regionaal netwerk waar de pedagogisch medewerker aan deelneemt zorgen voor inspiratie en collegiaal overleg. Ook wordt scholing gevolgd.

Verbeterpunten naar aanleiding van kwaliteitsonderzoek:

Het spelgedrag en de ontwikkeling van de peuters wordt gevolgd, maar de peuters worden te weinig uitgedaagd om nieuwe dingen te leren. Er wordt nog te weinig ingespeeld op verschillen tussen peuters en wordt er te weinig vastgelegd. Hierdoor is het niet helder of het aanbod voldoende aansluit.

Plannen waaruit blijkt hoe de pedagogisch medewerker extra zorg geeft aan peuters die dat nodig hebben ontbreken. Er wordt onvoldoende in beeld gebracht of de peuters zich voldoende ontwikkelen voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan.

Naar aanleiding van de geconstateerde verbeterpunten hebben wij de volgende acties gepland: De structuur zoals beschreven in het zorgbeleid (Stichting Peuterwerk) per locatie (implementeren en borgen; jaarlijks momenten organiseren (kwaliteitsbijeenkomsten)

voor pedagogisch medewerkers, dit zorgbeleid bespreken en pedagogisch medewerkers ondersteunen bij het opstellen, uitvoeren en evalueren van handelingsplannen. Dit is een vast onderdeel van ons pedagogisch overleg, maar heeft meer aandacht en tijd.

Dit staat voor 2019-2020 hoog op de agenda.

Sinds 1 januari 2019 kan ook voorschool Planeet gebruik maken van de ondersteuning door een pedagogisch coach en intern begeleider. Zij zullen samen met de pedagogisch medewerker acties uitzetten op de verbeterpunten.

Externen worden pas ingeschakeld nadat eerst doelmatig gehandeld is, wat weggezet is in een handelingsplan. Waar mogelijk hierbij ook (de IB'er van) de school betrekken.

Aansluiting voorscholen – jeugdzorg kan versterkt worden, bijv. door het organiseren van overleggen (1 a 2 keer per jaar) met vertegenwoordigers van alle instanties die betrokken zijn bij ondersteuning voor het jonge kind, zodat iedereen van elkaar weet welke ondersteuning waar gegeven kan worden. De IB'er van stichting Peuterwerk zou hierin een coördinerende rol kunnen nemen.

Jaardoelen: Naast dat Peuterwerk per regio werkt met jaardoelen, hebben wij vanaf 2019 ook actieplannen ingesteld per locatie. Hierin worden de doelen op zorg / VVE opgesteld en per kwartaal geëvalueerd. Dit wordt per voorschool opgenomen in een eigen actieplan.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

